

Zwischen Pommes und Praline

Ute Schürings leidt Duitsers de Benelux rond

Boeken - 14 oktober 2003

'Zwischen Pommes und Praline' betekent letterlijk vertaald: 'Tussen patat en bonbon', een titel die voor Nederlanders weinig verradt over de inhoud. Hij allitereert fraai en bekt lekker, maar doet verder eerder alleen aan België denken en niet zozeer aan Nederland. Toch heeft Nederland als grootste buurland van de deelstaat Noordrijn-Westfalen (NRW), een prominente plaats in dit compacte, handzame boekje voor Duitsers over de Benelux.

De hoofdtitel moge dan aan zijn doel voorbijschieten, de ondertitel - 'Mentalitätsunterschiede, Verhandlungs- und Gesprächskultur in den Niederlanden, Belgien, Luxemburg und Nordrhein-Westfalen' - doet wonderen. Hij slaat de spijker op zijn kop en maakt waar wat hij belooft. Het boek wordt geafficheerd als de opvolger van '[Vorbild Niederlande?](#)', maar heeft, omdat het onomwonden durft in te gaan op culturele en mentaliteitsverschillen, voor de geïnteresseerde leek een veel grotere praktische waarde dan zijn voorganger.

Blunders zijn in een ander land snel begaan en het is ook voor Nederlanders heel interessant te lezen welke adviezen Duitsers krijgen over hun omgang met de inwoners van de Benelux. Niet alleen de *Fettnäpfchen* - de flaters of blunders - worden hier opgesomd en toegelicht, ook geschiedenis, politiek en cultuur passeren in een kort, maar uiterst informatief bestek de revue. Het boek heeft een visueel aantrekkelijke opzet en kan op twee manieren worden gelezen. Wie vooral geïnteresseerd is in verschillen in de zakelijke omgangs- en communicatiecanon, komt in de doorlopende tekst volledig aan zijn trekken. Wie snel iets wil weten over thema's als de Tweede Wereldoorlog, het poldermodel, de verzuiling, de consensuscultuur, het begrip 'overleg', de taal, de koloniën en de media vindt in de gekaderde, kleurig uitgelichte teksten een veelheid aan informatie. De toegankelijkheid wordt nog verhoogd, doordat op de snee van de pagina's de vlaggen van de vier landen gedrukt staan. Daar leerde ik dat Noordrijn-Westfalen een eigen groen-wit-rode driekleur met horizontale banen heeft.

Elk land wordt ingeleid met wat statistische gegevens. Daarbij werd mij voor het eerst duidelijk dat Nederland zich met 465 inwoners per km² wel het

dichtstbevolkte land ter wereld mag noemen, maar dat de deelstaat Noordrijn-Westfalen met zijn 528 inwoners per km² de Nederlandse claim sterk relativeert. Waar wonen al die mensen vraag ik me dan overigens af, want bij NRW denk ik niet alleen aan het Ruhrgebied en Keulen/Düsseldorf, maar vooral ook aan de natuur van het Sauerland, het Münsterland, het Bergische Land en de Eiffel. Interessant is ook de paragraaf 'Regionale Unterschiede', waaruit duidelijk wordt dat de verschillen tussen de inwoners van Noordrijn-Westfalen, tussen die van het Rijnland, Münsterland en Lippe, daar als net zo ingrijpend worden beschouwd als die tussen de Nederlanders van boven en beneden de grote rivieren. Dat zet grote vraagtekens bij onze Nederlandse gewoonte om alle Duitsers over een kam te scheren.

Waar gehakt wordt vallen spaanders en ook in deze tekst met zijn veelheid aan informatie zijn kleine foutjes geslopen. De Duitse lezer moet weten dat er in Nederland geen 55.000 Duitsers wonen, maar 398.800 (onder wie 106.500 volwassenen)! Verder is Koninginnedag natuurlijk wel degelijk een vrije dag voor iedereen, en dat Duits een zelfde soort vreemde taal voor Nederlanders zou zijn als Engels, klopt niet helemaal. Eentalige Nederlanders kunnen zich in Duitsland, anders dan in andere landen, zowel passief als actief heel aardig redden, vraag het maar aan de busladingen Nederlanders, die alleen al om die reden voortdurend Duitsland opzoeken. Het gebruik van 'heer' of 'meneer' is wel iets anders dan hier wordt uitgelegd. En niet de Nederlanders drinken de meeste koffie ter wereld, maar de Finnen (bijna twee keer zo veel).

Maar wie daarop let is een kniesoor, want de schrijfster gaat knap en *to the point* in op de uiteenlopende opvattingen over hiërarchie, het gebruik van 'u' en 'jij', de stijl van discussiëren, vergaderen en onderhandelen, het nakomen van afspraken, het uiten van kritiek etc. En wat daarover met betrekking tot België en Luxemburg wordt gezegd, is ook voor Nederlanders zeer behartenswaardig. Want wat weten zij eigenlijk over hun Beneluxpartners.

Het [Zentrum für Europäische Integrationsforschung](#) en de [Düsseldorfer Staatskanzlei](#) mogen zich gelukkig prijzen dat zij in Ute Schürings een zo bekwame en initiatiefrijke auteur hebben gevonden. Zij heeft niet voor een 'Knigge'-achtige opzet gekozen, maar een handboek gemaakt dat door zijn gevarieerde informatie en bijzondere lay-out voor veel meer lezers dan alleen zakenlui interessant is. Ze is er bovendien in geslaagd de schat aan informatie op een zeer toegankelijke, leesbare en boeiende manier te presenteren.

Dik Linthout is vertaler en geeft les in het vak Nederlands voor Duitstaligen aan het Goethe-Institut. Teven is hij auteur van het boek 'Frau Antje und Herr

Mustermann' (Nederlandse uitgave: 'Onbekende Buren').

- Ute Schürings, 'Zwischen Pommes und Praline. Mentalitätsunterschiede, Verhandlungs- und Gesprächskultur in den Niederlanden, Belgien, Luxemburg und Nordrhein-Westfalen' (Münster 2003) Uitgever Agenda Verlag, ISBN: 3-89688-169-8

[Seminar für Niederlandistik](#)

Het [Duitsland Instituut Amsterdam](#) organiseert op 23 oktober een presentatie van het boek. Dik Linthout zal hierbij optreden als co-referent. Klik [hier](#) voor meer informatie.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/2608/zwischen-pommes-und-praline>